

รายงานการวิจัย

เรื่อง

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย

กับการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์

Intangible Thai Cultural Heritage and

E-Commerce Development based on Creative Economy

ผศ.ดร.ปริศนา มัชฌิมา

ผศ.ดร.ณัฐฐา ผิววมา

ผศ.ดร.วิภาวี วลีพิทักษ์เดช

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายงานการวิจัย

เรื่อง

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย

กับการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์

Intangible Thai Cultural Heritage and

E-Commerce Development based on Creative Economy

ผศ.ดร.ปริศนา มัชฌิมา

(คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

ผศ.ดร.ณัฐฐา ผิววมา

(คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

ผศ.ดร.วิภาวี วลีพิทักษ์เดช

(คณะวิทยาการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินด้านการวิจัย ปีงบประมาณ 2561)

หัวข้อวิจัย	มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทยกับการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริศนา มัชฌิมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรา ผิวมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี วลีพิทักษ์เดช
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2562

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ค้นหาและรวบรวมชุดความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ได้ 2) พัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทยตามชุดความรู้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย ให้สามารถใช้ได้จริงตามหลักการระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และ 3) ประเมินประสิทธิภาพระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้รู้หลักที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม จำนวน 15 คน และผู้รู้หลักที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดความรู้ที่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม ซึ่งขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติในปี พ.ศ. 2552-2558 ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ได้นั้นประกอบด้วย

1) ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า ได้แก่ ชิ้นตีนจก ผ้าขาวม้า ผ้าทอเกาะเหียง ผ้าทอเกาะยอ ผ้าทอไทครั้ง ผ้าทอไทพวน ผ้าทอไทยวน ผ้าทอไถลื้อ ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ้าทอเมืองอุบลฯ ผ้าแพรวา ผ้ามัดหมี่ ผ้ายก และผ้าย้อมคราม

2) เครื่องจักสาน ได้แก่ เครื่องจักสานไม้ไผ่ และเครื่องจักสานย่านลิเภา

3) เครื่องรัก ได้แก่ เครื่องมุกไทย และเครื่องรัก

4) เครื่องปั้นดินเผา ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาเวียงกาหลง และโอ่งมังกรราชบุรี

5) เครื่องโลหะ ได้แก่ ชันลงหินบ้านบุ เครื่องเงินไทย เครื่องทองเหลืองบ้านปะอ่าว

บาตรบ้านบาตร ประเก้อมสุรินทร์ และมีดอรัญญิก

6) เครื่องไม้ ได้แก่ งานแกะสลักกะโหลกขอ

7) เครื่องหนัง ได้แก่ รูปหนังตะลุง และรูปหนังใหญ่

8) เครื่องประดับ ได้แก่ เครื่องทองโบราณสกุลช่างเพชรบุรี

9) งานศิลปกรรมพื้นบ้าน ได้แก่ โคมล้านนา งานตีทองคำเปลว และหัวโชน

โดยชุดความรู้แต่ละประเภทมีเนื้อหาเกี่ยวกับปีที่ขึ้นทะเบียน ประวัติความเป็นมา กระบวนการผลิต แหล่งผลิต ลักษณะพิเศษหรือเอกลักษณ์ คุณค่าและประโยชน์ใช้สอย

2. ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กรมกฏมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทยที่พัฒนาขึ้นมาขึ้นสามารถเข้าไปใช้งานได้ที่เว็บไซต์ <https://www.ich-thaicraft.com> โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้ใช้ที่ไม่เป็นสมาชิก ผู้ซื้อ ผู้ขาย และผู้ดูแลระบบ ซึ่งผู้ใช้ที่ไม่เป็นสมาชิกจะสามารถดูข้อมูลสินค้าได้เพียงอย่างเดียว หากต้องการซื้อหรือขายสินค้าต้องสมัครสมาชิกก่อน ส่วนระบบสำหรับผู้ซื้อประกอบไปด้วย ระบบสมาชิก ระบบค้นหาและแสดงรายการสินค้า ระบบตะกร้าสินค้า และระบบชำระเงิน ส่วนระบบสำหรับผู้ขายประกอบด้วยระบบจัดการสินค้า ระบบจัดการการเงิน ระบบการจัดการการขนส่ง ระบบการแจ้งเตือน และระบบจัดการรายการสั่งซื้อของลูกค้า โดยผู้ดูแลระบบจะมีหน้าที่อนุมัติผู้ขายที่สมัครเป็นสมาชิกใหม่ และจัดการข้อมูลสมาชิก

3. การประเมินประสิทธิภาพของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กรมกฏมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทยกับการส่งเสริมสินค้าด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.67$) โดยเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ภาพรวมด้านคุณภาพของข้อมูลและด้านคุณภาพของระบบมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.63$ และ $\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.82$ ตามลำดับ) ส่วนภาพรวมด้านคุณภาพของการบริการ (Service Quality) มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.50$, $S.D.=0.71$)

Research Title	Intangible Thai Cultural Heritage and E-Commerce Development based on Creative Economy
Researchers	Assist. Prof. Dr. Prisana Mutchima Assist. Prof. Dr. Nattha Phiwma Assist. Prof. Dr. Vipavee Valeepitakdej
Research Consultants	Assist. Prof. Dr. Padung prommoon
Organization	Faculty of Humanities and Social Sciences Faculty of Science and Technology Faculty of Management Science Suan Dusit University
Year	2019

The objectives of this research were to 1) search and collect knowledge sets of intangible Thai cultural heritage which can be developed into creative economy 2) develop the E-commerce system of intangible Thai cultural heritage, according to the intangible Thai cultural heritage knowledge sets to be able to use in accordance with the principles of E-commerce system and 3) evaluate the efficiency of E-Commerce systems of intangible Thai cultural heritage. This research is a mixture of quantitative research and qualitative research. Population and sample used in this research consisted of 15 key informants who provide information about intangible Thai cultural heritage of traditional craftsmanship and 10 key informants about development of E-commerce systems. The instruments research used for data gathering were in-depth interviews and questionnaire.

Research results were as follows:

1. Knowledge set of intangible Thai cultural heritage of traditional craftsmanship that register the national cultural heritage in 2009-2015 which can be developed into a creative economy includes:

1) Fabrics and products from the fabric, such as Sin Tin Chok tube skirt, Thai loincloth/Pha Kao Ma, Thai Hill Tribe fabric, Koh Yor weaving fabric, Tai Khrang weaving fabric, Tai-Phuan's weaving fabric, Tai-Yuan weaving fabric, Tai Lue weaving fabric, Na Muen Si textile, Ubon Ratchathani textile, Phrae Wa cloth, Mat Mi cloth, Yok cloth and Indigo Dyed cloth.

2) Wicker, such as bamboo wicker and Yan Li Phao wicker.

3) Lacquerware, such as Thai mother of pearl inlay and Thai lacquerware.

4) Pottery, such as Wiang Kalong pottery and Ratchaburi dragon jars.

5) Metal, such as Khan Long Hin or Thai bronzeware of Baan Bu community, Thai silver, Ban Pa-Ao brass, alms bowl of Ban Batra community, Phaguamngoen or silver beads of Surin province and Aranyik knife.

6) Wood, such as Thai fiddle carving.

7) Leather, such as Nang Talung and Nang Yai.

8) Decoration, such as antique gold jewelry of Phetchaburi.

9) Traditional Thai art, such as Lanna lantern, gold leaf beating and Khon head mask.

Knowledge sets contain content about the year of registration, history, production, production area, special characteristics or identity, value and utility.

2. The developed E-commerce system can be accessed at the website www.ich-thaicraft.com. This system divides the work into 4 groups: non-member users, buyers, sellers and administrators. For non-members users can only view product information. If they want to buy or sell products, they must apply for membership only. The system for buyers consists of a membership management, product search, product listing, shopping cart and payment. The system for sellers consists of a product management, payment management, transportation management, notification and customer order management. For system administrators, they are responsible for approving vendors that subscribe to new members and manage member information.

3. The overall of the efficiency of E-commerce systems is at a high level ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.67). The efficiency of information quality and system quality is at a high level ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.63 and $\bar{X}=4.00$, S.D.=0.82, respectively) while the efficiency of service quality is at a moderate level ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.71).